

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossut-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11.

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Szell Kálmán.

Megdöbentette az egész hazát Szell Kálmán lemondása; még azokat is, akik az utóbbi időben ellene küzdöttek, még azokat is, akik azt állították, hogy Szell Kálmán pozitív vívmányokat miniszterelnöksége alatt felmutatni nem tudott. Virágot dobtak utánna, mint Ugron Gábor, és bizony pirrhusi győzelemnek minősítették győzelmeiket még azok is, akik az ex-lex előidézésével Szell Kálmánnak a kifogástalanul morális politika folytatását lehetlenné tették.

És méltán, mert Szell Kálmánnak, bárki tagadná is, nagy érdemei vannak; nem csak érdemei, hanem vívmányai is.

Érdeme a becsületes politika, mely nem ismer mellékérdekeket a közérdek mellett, mely a közérdeket csak önönmagáért becsülte, s azért, hogy a közérdeknek igaz híveket szerezzen, nem fordult a politikai furfanghoz. Érdeme ez, oly érdeme, melynek megszerzését a korrupciónak évtizedes terjedése után mindenki lehetlenné tartotta.

Érdeme, nagy érdeme, hogy közigazgatásunkban az eddig divó rendetlenséget az igazság kiméletlenségével irtotta ki. Oly érdem, melyért a most győzedelmes ellenség zengett neki méltó hozsannát.

És vannak-e vívmányai? Vannak. A kuriai biráskodás, amely nélkül még csak a választásokba sem akart bemeni. Csak mikor már megvolt a törvény, akkor kezdte meg a választási campagnet, melyben ő járt nemes példával legelő és amelyben a nemes küzdelem dícsőséges győzelemre segítette. Az 1901-iki képviselő választások történelmi nevezettségű érdemei Szell Kálmánnak.

És nem-e vívmánya a megyei pénzállamosítása, amivel a megyei közvagyon elfecsérlését lehetlenné tette? Nagy vívmánya.

Tett-e más miniszterelnök rövid, 4 évi kormányzása alatt többet? Nem. És megérte-e más miniszterelnök, hogy mikor ellene támadnak, még akkor is a legna-

gyobb tisztelettel, a legnagyobb becsüléssel támadják? Nem.

Az alkotmányos kormányzás idealistájától ki ne bucsuznék fájdalommal?

A helyzet.

Tisza István grófot a király megbízta a kabinet megalakításával. Nagy meglepetéssel fogadták mindenütt e hirt, s mikor mi mai számunkban a megbízatásról határozottabb alakban emlékeztünk meg, még mindig akadtak kételkedők épen úgy, mintahogyan nem akarták elhinni első számunk hírét a kormány demissziójáról. Mindkettőben igazunk volt.

Tisza István gróf tehát új kabinetet alakít. A régi kabinetből alig maradna meg valaki az eddigi kombinációk szerint, melyeken azonban talán változhatnak is, ha Tisza István gróf, mint politikus a szabadelvű pártban jelenleg uralkodó egymástól eltérő követelményeket összeegyeztetni bírja vagy tudja.

Tegnap, mint jeleztük, a pártban határozottan Tisza ellenes áramlatot is lehetett észlelni, de ezen áramlat a helyes politika követelményeinek megfelelően várakozó álláspontra helyezkedett addig, míg meg nem ismeri az új elnök programját. És a várakozás annál is indokoltabb volt, mert hiszen az a hír terjedt el, hogy Tisza István gróf Bécsből a nemzeti követeléseknek megfelelő vívmányokat hoz magával, így: magyar katonai jelvényeket és magyar vezényszót.

Mindez azonban nem bírta lecsillapítani a függetlenségi és a néppárt elkeseredettségét, mely most a legagresszívabb tárgyalásokra készül.

Mi eléje nem vághatunk az eseményeknek s az egyetlen helyes módot követhetjük csupán, mely a holnapi nap, esetleg a később bekövetkező végkifejlés megvárására készlet.

Maga Tisza István nem igen bizott megbízatása után abban, vajjon megtudja-e alakítani a kabinetet. Az egyik tudósító előtt aki kegyelmes urnak czimezte, így szólt:

„Nem vagyok még kegyelmes ur, egyelőre csak a kabinet alakításra kaptam megbízatást és ki tudja, hogy az én közkedveltségem mellett otthon megtudom-e alakítani a kabinetet.”

Különben Tisza már Bécsben emlegette a konzilians politikát. Ma reggel érkezett Budapestre és Szellel konferált.

Az a hír, hogy ha Tisza nem tudja minden irányban megnyugtatni a szabadelvű párt egy részét, akkor ez a rész kilép, még ma is pozitív alakban forog szájról-szájra. Reális biztosítékot kívánnak, hogy Tisza, Szell Kálmán szellemében fog kormányozni

A házelnökségre Perczel Dezsőt és Tallián Bélát emlegetik. Valószínűbbnek tartjuk, hogy Talliánt választják meg.

A Kabinet tagjainak számosakat emlegetnek, s azt is mondják, hogy Darányi nem vállalt tárczát.

Wekerle állítólag kijelentette, hogy semmi szín alatt sem vállal tárczát. Bécsi utja mással van összekötötésben.

Az új Kabinet tagjait, ha sikerül Tiszának ilyeneket találni, szombaton nevezi meg Tisza ő felségének.

— **Verbászi jelölések.** A mai fővárosi lapok közlései nyomán adunk mi is hírt a jelölésekről, a melyek a Hadzsy János dr. halálával megüresedett verbászi mandátumra eddig történtek. A szabadelvű párt állítólagos jelölje Rohonczy Gedeon, a török-becsei kerület volt képviselője.

Szabadka tüzérseget kapott.

És mégis csak Szabadka győzött. Szeged, Nagykikinda, Zombor vitatták maguknak a tüzérseget. Hónapokon át folytak a hírlapi polemikák, hogy melyik várost illeti meg a tüzérség. Végre, tekintetbe véve azon nyomós okokat, melyek letagadhatatlanul fenforognak, a hadügyi kormány egyedül Szabadkát tartotta alkalmasnak arra, hogy a délvidéken tüzérsegi központnak szemelje ki.

Az új aerának tehát egyik legeklatansabb érdeme lesz, ha a tüzérsegi laktanyát a lakosság minden rétegének érdekében minél előbb felépítetteti:

Az örvendetes hírt hozó expressz tudósításunk különben így szól:

Budapest, június 16.

Bizonyára örömet fognak okozni Szabadka lakosságának, ha...

az első, akik hirül hozhatják, hogy a hadügyi kormány elfogadta a város azon ajánlatát, mely egy hadosztály tízezerred elhelyezésére szükséges lak-tanya felépítésére vonatkozik.

Az erre vonatkozó leiratot ma expediálják s lehet, hogy holnap már meg is kapja a város, miről azután kézzel fogható meggyőződést szerezhet mindenki.

A leirat utasítja is a várost, hogy a laktanyának minél előbb megtörté-
nendő felépítése végett lépjen érintke-
zésbe az illetékes körökkel.

Igy szól az exprezs tudósítás. Azt hisszük, hogy csakugyan örülni fog Szabadkán mindenki az új aera ezen legújabb és Szabadkára nézve közgazdaságilag megbecsülhetetlenül értékes vívmányának.

Bácsmegeye őstermelése.

A múlt évben, hála Istennek, kedvező volt Bács-Bodrogh vármegye termése. A buzából hektáronként átlag 15 mmázsa, az őszi rozs-ból 15.50 mmázsa, az őszi árpában 14.68, a tavaszi árpából 16.46 mmázsa termett s e kedvező adatokkal szemben azonban igen kedvezőtlenek, sőt elszomorítóak a tengeri termés eredményéről szóló adatok, a mi anyival is inkább fájdalmasabb, mert a Bácska egyike a legjobb tengeri termelő vidékeknek az országban. Az az egy vigasztalhat csupán, hogy a tengeri termés az egész országban csökkenő félben van. De nem csak a mennyiség, hanem a minőség is rosszabb volt. Mindez azután az állattenyésztésre is visszahatással van. Részben ennek is tulajdoníthatjuk azután azt a tényt, hogy a sertés ára tetemesen emelkedett.

Pedig nem mondhatnánk, hogy mindent meg ne tennének az őstermelés felvirágzásának biztosítására az ármentesítő és belviz-szabályozó társulatok. A gazdaság érdekében nagy fontosságú feladataik teljesítését el nem mulasztják, a Szeged—martonosi, a horgos—martonosi, a bács—tiszai ármentesítő társulat folyton fejleszti csatornahálózatát. Szivattyutelepeiket a követelményeknek megfelelően bővítik.

A Titeli—Tisza—Duna töltés munkálatai szünetelnek csupán. Az apatin—szontai ármentesítő társulat nem működhetett rendszeren, még sem működhetnek, mert a vízállás folyton kedvezőtlen. Sztágánlnak Gombos—vajszkai és az apatin—szontai lecsapoló társulatok is.

Különösen bántó, de a kedvezőtlen gazdasági viszonyokból megérthető, hogy az ingatlanterhek évről-évre emelkednek. De szaporodnak a szerződések utján keletkezett birtokváltások. Tavalý különösen nagy mérvűek voltak az ilyenmő birtokváltások.

Igy például Bácskában és Csongrádban 7.234.000 koronával szaporodott egy év alatt az ingatlan teher.

Birtok változás volt egy év alatt az Ujvidéki törvényszéknél 1742, a Zomborinál 1867, a szabadkainál 2172, a bajai járásbírósnál 2120, a hodságinál 2971, a kulainál 1195, az ó-becseinél 1962, a palánkainál 965, a titelinél 1540, a topolyainál 1686, a zentainál 2974. Hihetetlenül nagy számok.

Bizonyára érdekes a terhek szaporodásaival azok eloszlása is a múlt évben. A zombori törvényszéknél bekebelezetett 2,134.000 a sza-

badkainál 4,001.000 az ujvidéknél 3,154,990, a bajai kir. járásbírósnál 1,481.000, a hodságinál 1,886.000, a kulainál 1,905.000, az ó-becseinél 2,292.000, a palánkainál 1,032.000 a titelinél 2,699.000, a topolyainál 1,118.000 a zentainál 3,553.000

Nagyon elszomorító számok melyekre még vissza kell majd térnünk. Egyelőre csak ennyit az általános képről.

Karagyorgyevics utja.

Az új szerb királyért, I. Péterért elutazott már a szerbek küldöttsége. A tegnapi esti expressel utaztak keresztül Szabadkán: *Avakumovics* miniszterelnök, *Popovics* ezredes, *Risztics* kapitány és *Gruics* főhadnagy. Az egész küldöttség már tegnap akart Karagyorgyevics elé utazni, minthogy azonban az exprezshez nem lehetett szalon kocsit csatolni, a küldöttség elmaradt tagjai a ma reggeli gyorsvonattal utaztak új királyuk elé.

I. Péter útjában is változás állt be. A küldöttség Zürichig megy az új király elé, s állítólag csütörtökön érnek a királylyal Bécsbe, ahol I. Péter kihallgatást akar kérni Ferencz Józseftől. Belgrádba állítólag csak vasárnap érkeznek külön vonaton.

H I R E K.

Szabadka, június 17.

— **Majorossy püspök bérmautja.** Majorossy János felszentelt tinnini püspök az elmúlt héten több pestmegyei községet meglátogatott, hogy a bérálás szentségében részesítse a híveket. A püspök 6-án kezdte meg bérmautját s legelőször Baja-Szent-Istvánra utazott, ahol a nagy fényvel fogadták. A bérálás szentségének kiosztása után Érsek-Csanádot, majd Sükösd községet látogatta meg ahonnan Nemes-udvarra, Hajósra, Császártöltésre, végül Homokmégyre vitte útja. A nép mindenütt a legnagyobb pompával és a legőszintébb szeretettel fogadta a püspököt.

— **A honvédségi adlatás Szabadkán.** Klubocsár Vilmos altábornagy honvédségi adlatás a ma déli vonattal érkezett Szabadkára. Este volt a Bárány szálloda éttermében tisztie estély a tiszteletére.

— **Uj Jegyző.** A Gajdobra községben meg-ejtett jegyzőválasztás alkalmával, mint tudósítónk írja, *Benyács* Simon wekerlefalvi községi jegyző választatott meg jegyzővé.

— **Monitorok Titel alatt.** A »Szamos« és »Körös« nevű monitorok Lovics parancsnoksága alatt Zimony alól Titel alá vonultak.

— **Megfelebbezett tanár választás.** Antunovics Máté, kir. közjegyző és társai, megfelebbezték *Pásztory* Endrének rendes tanárrá történt megválasztását.

— **Pályázat.** A földmivelésügyi miniszter a királyhalmi, vadászerdei és lipótújvári erdészeti szakiskolákba leendő felvételre pályázatot hirdet július 15-diki lejárattal.

— **Gazdasági munkás segítő pénztár helyi bizottsága.** Az adóügyi tanácsnok a gazdasági munkássegítő törvény 27 §. alapján jelentette, hogy a pénztárnak több mint 50 rendes és 64 kültagja van, s hogy ezen a munkásokra nézve hasznos s áldásos intézmény városunkban terjed, a gazdák s munkások között egyaránt. A törvény 27 §. értelmében 4 tisztviselő és 4 adózó polgárt a tanács választ be a bizottságba, 4 tagot pe-

dig a gazdák és négy tagot a munkások. Ezen jelentéssel ma foglalkozott a tanács és a tisztikarból megválasztatott Hegedüs János tanácsnok Szalay Mátyás főkapitány Vojnics Dezső árv. ülnök és Vojnics Ferencz I. só aljegyző, az adózó polgárok közül pedig Törley Gyula nagybirtokos mint a pénztárnak egyik leglelkesebb híve s terjesztője, Regényi Lajos nagybirtokos a gazda kör alelnöke, Polyákovics János és Vince János földbirtokosok.

— **Orvosi jubileum.** Városunk orvosi karának egyik közszeretettnek örvendő tagja: *Szilasi* Mór dr. kerületi orvos, szombaton fogja ünnepelni 30 éves gyakorló orvosi és 25 éves hatósági orvosi jubileumát. Ezen alkalomból kartársai és tisztelői szép ünnepséget fognak rendezni tiszteletére. A jubileum napjának délelőttjén az orvosi kar testületileg fog tisztelegni a jubilansnál és este 8 órakor nagyszabású bankett lesz a palicsi nagyvendéglőben.

— **Egy szabadkai művész — növendék.**

A napokban egy helybeli fiatal leány érkezett haza Münchenből, a hol a hazájában szerzett festészeti ismereteinek tökéletesítése végett tartózkodott. A művésznövendék neve Csóvics Ilona, a kiről már a helybeli mesterei azt jóslták hogy bámulatos tehetségével fényes művész jövő várakozik reá. Szabadka törvényhatósága már két év előtt ösztöndíjjal segítette a művész jelöltet, a ki a budapesti kir. női festő iskolában képezte magát és az ösztöndíj utolsó részletével ment Münchenbe Neuen Pál festőakadémiájára. Most, hogy eddigi tanulmányairól számot adjon, összes munkáit — évek szerint csoportosítva, ki fogja állítani. Mi, a kik láttuk gyönyörű rajzait, remek aquarell festményeit, meg vagyunk győződve arról, hogy a törvényhatóság újból, de nagyobb ösztöndíjat fog megszavazni részére, hogy annak felhasználásával külföldi tanulmányait folytathassa és befejezhesse.

— **Temetés.** Ma temették nagy részvét mellett *Pausics* János ipartestületi elnök megboldogult feleségét. Délelőtt requiem volt melyen az iparosság testületileg vett részt. A délutáni temetésre zászló alatt vonult ki az ipartestület, *Reisner* Lajos iparhatósági biztos vezetése mellett. A gyászháznál és a sirnál az ipartestületi dalárda énekelt megható gyászdalokat. Könyeket fakasztó gyászbeszédet mondott a koporsó felett *Reisner* Lajos iparhatósági biztos.

— **Utkövezések.** A tanács mai ülésén elhatározta, hogy az utcák kövezésére 15.000 drb, bazalt kockakövet szerez be Rottheim Náthán bányatulajdonostól ezrenként 520 koronájával.

— **Erdő üzemtervek.** A tanács ma foglalkozott az új erdőüzemtervekkel. Holnap *Schmausz* Endre főispán, Biró Károly, Szalay Mátyás, Pitrov főerdőfelügyelő, Kalivoda Andor, Dembitz Lajos, Lyubibratich Kelemen, Frankl István, holnap a helyszíneken győződnek meg az üzemtervek valóságáról.

— **Idégbajos tanítóné.** Sulyos csapás érte Dorotics Ágoston, bajmoki tanítót. Felesége hosszabb idő óta szenvedett idegbántalmakban, néhány nap előtt azonban erősebb idegrohamok győrtörték, míg nem tegnap betegsége egészen erőt vett rajta. Dorotics Ágoston ennek folytán kénytelen volt feleségét ma a szabadkai kórház megfigyelő osztályába behozni, ahol azonban csak nehezen vették fel, mert a betegek száma már is fölülmulja az engedélyezett számot.

Bizony nagy jótétemény lesz az, ha az elmebeteg-osztály kibővítésével elkészülnek.

— **Telefon előfizetők új névsora.** A postafőnökség gondoskodott arról, hogy a telefon előfizetőknek legujabb névsorát kinyomtassa, s így elejét vegye sok kellemetlenségnek. Az új előfizetőknek nem tudták bemondani a számát, amivel a központot nagyon is késleltették. Most ezen a bajon segítve van, a telefon előfizetők új névsora már elkészült.

— **A mélykúti országot bajjal.** Miloszavlyevics Milán kérte a mélykúti országot kijávitását, mert nyaktörősen rossz. Bíró Károly polgármester ma személyesen fogja az utat megvizsgálni, s azután történik döntés a kérvény fölött.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden,** junius hó 21-én d. e. 9 órakor fognak megtartatni, vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez (Szilágyi u. 1. sz.) küldendő.

— **A fürdés áldozata.** Életével fizetett meg a napokban a fürdés élvezetéért Csánád László ó-becsei iskolás fiú. Pajtásaival a Tiszába ment fürdeni, mi közben valószínűleg izomgörcs folytán a víz alá merült és többé nem volt képes a felszínre vergődni. A szerencsétlenül járt gyermek holttestét másnap fogták ki a Tiszából és szülei lakására szállították.

— **Az utcaseprés.** Többen szőlítették fel bennünket, hívjuk fel az illetékes hatóság figyelmét az utak, különösen a főterek seprése körül tapasztalható fonákságokra. Így például a főtereket, a főutczákat délelőtt és délután seprik. A por, melyet felvernek megfertőzi a tüdőket, valóságos megölője lesz az embernek. Talán úgy lehetne intézkedni ezen ügyben, mint ahogyan az más városokban van. Éjjel kellene söpörni. A lakosság bizonyára hálás lenne az ilyen új és üdvös intézkedésért.

— **A zental szarvasmarha díjazás,** az eddigi megállapodásoktól eltérően, augusztus 20-án d. u. 3 órakor lesz. A lódíjazás pedig aug. 23-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

— **A favágó bosszúja.** Kopunovits Lajos V. köri favágót ma délelőtt a Szt. Háromság előtt Gyertyás Jakab favágó bosszúból fejszével fejbe ütötte, úgy, hogy rögtön összeesett. A mentők kiszállították a kórházba. A jelen voltak állítása szerint a tettes azért állt bosszút régi barátján, mert ez őt nem hívta magával egy nagyobb munkához, hanem azt mások segítségével végezte.

— **A vonat kerekai alatt** lelte halálát tegnap egy ismeretlen ember, írja tudósítónk Ujvidékről. Amint a Péterváradról jövő tegnap reggeli gyorsvonat átrobogott a hidon Ujvidék felé, majdnem közvetlen a hid előtt egy ember vetette magát a gép kerekai alá. A következő pillanatban az embert ugyszólván darabokba tépték a vonat kerekai. A holttestet több darabokban hozták be Ujvidékre.

— **Az udvaros balesete.** Wilcsér Antal kunbajai illetőségű udvarosnak, a ki Nojcsék Géza helybeli kereskedőnél van szolgálatban, ma délután, mialatt egy munkás segítségével a kocsirol egy ládát leemelt, ez a lábára esett és bal czombját eltörte. A súlyos sebet a mentők kötötték be és miután az eltört lábat bezsindelyezték, a szerencsétlenül járt udvarost a kórházba szállították.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghalt: Cserne-

tics Lajosné Kozma Regina 18 éves, Pap Péter kisb. 28 éves, Csik Mátyás 10 nap, Csajkás József 2 hónap, Mihálykóvics György 56 éves. Született 8, 5 fi, 3 leány. Házasság; Kuosó István Szili Annával, Petrovics Balázs Vizi Terézzel. Eljegyzés: Szabó József és Orosz Rozália, Hausmann Arthur vasuti hivatalnok és Baros Mariska Lőcséről.

— **Előfizetési felhívás.** Az első független politikai napilap a *Bácsmegyei Napló* Laptulajdonosok és főszerkesztők: Janiga János dr. és Vojnich Gyula dr. A lap a város érdekei mellett felöleli az összes megyei érdekeket. Tiszta becsületes közigazgatásért; nyílt becsületes politikai erkölcsökért, a korrupció megakadályozásaért küzd, mint a magyar állameszme törhetetlen őre a Bácskában. Józan közgazdasági elvek daldalra juttatása, városunk és megyénk elhanyagolt kereskedelmi és ipari érdekeinek védelme. A hamisítatlan lelkiismereti szabadság; a vallásfelekezetek békéje, észszerű kulturális haladás ezek a jelszavak vezérelnek csupán. Politikai, társadalmi és kulturális közgazdasági közéletünk minden eseményéről a legtárgyilagosabb értesítéseket közli naponkint korán reggel. Munkatársai: Barsy László, Bibó Bige György, Bólics József dr., Dulich Jenő, Gaal Ferencz, Kovách János, Lengyel (Lehrer) Henrik, Lpözensich Lázár dr., Lukácsi István, Mier Izidor dr., Reisner Lajos dr., Róvfy Zoltán, Rutkay László, Simrák Béla, Sziebenburger Károly, Szobonya Bertalan, Toncs Gusztáv, Törley Gyula, Vajda József, felelős szerkesztő Dugovich Imre, biztosítókai a cél kivívásának. Kiadóhivatal: Heumann Mór könyvkereskedése Szabadkán, főtéren a hova az előfizetések intézendők. Telefon szám 85. A lap előfizetési ára belyben egész évre 16 kor., fél évre 8 kor. negyed évre 4 korona. Vidékre egész évre 20 kor. fél évre 10 kor. negyed évre 5 kor. Egyes szám ára 6 fillér.

A házaló utazók.

Már első számunkban föl hívtuk úgy a megyei, mint a városi törvényhatóságok rendőrségeinek figyelmét azokra a visszaélésekre, melyekkel a részlet üzletekkel foglalkozó kereskedők a komoly kereskedelemnek létét veszélyeztetik, — s magának a közönségnek is ártanak.

Most egy újabb visszaélésre figyelmeztetjük a rendőrségeket, a megyeit úgy, mint a városiakat. Oly visszaélésekre, melyekkel például a szomszéd Szegeden régóta foglalkozik a rendőrség s a melyekért a legszigorubb büntetéssel sújtja a bűnösöket.

Egy nem rég hozott törvény ugyanis tiltja azt, hogy az ugynevezett detail kereskedők magánosok házaiba tolakodjanak s ott egyes darabokat, egy pár czipőt, egy inget, vagy egyebet adjanak el, szóval házaljanak. A komoly kereskedelem érdekében a törvénynek ezen intézkedése megbecsülhetetlen fontossággal bír, sajnos azonban, hogy még mindig könnyen kijátszák a fővárosi, vagy bécsi detail keresedők házaló utazói úgy a megyében, mint a megye városi törvényhatóságaiban.

Fel hívjuk rendőrségeink figyelmét erre a körülményre. Hiszen tehetségében van megakadályozni az ilyen házalók üzérkedéseit, sőt kötelessége is a megakadályozás a helyi kereskedelem egészséges fejlődésének érdekében. Ezeket az utazókat, pedig sok jár-kei Szabadkán csak úgy, mint a megyében, nem

csak pénzbüntetéssel lehet sújtani, hanem elzárással is. Szegeden a Koczor-bíróság kiméletlenül bánik el a kereskedelem ezen élősdiivel.

De nem csak a visszaéléseket büntethetik, hanem büntethetik még azon törekvéseket is, melyek a törvény kijátszását czélozzák.

Igy vannak a megye több városában, Szabadkán is olyanok, akik, mint valamely fővárosi detail czég raktárosai viselik magukat. Pedig áruraktárak egyáltalában nincs. *Csupán csak mintagyűjteményeik van,* s ezzel házalnak, kijátszva a törvényt, vevőiket. Ez a törvénynek kijátszása a szó legszorosabb értelmében.

Rendőrségünk az ilyen áruraktárakat kötelelességszerűleg figyelemmel kísérhetné Szabadkán, de meg az egész vármegyében is. Mert hiszen a törvény módot nyújt a rendőrségnek arra, hogy ne csak a visszaélést büntessék, hanem büntessék egyuttal a törvény kijátszására való törekvéseket is.

A legbiztosabb forrásból tudjuk, hogy a szomszéd Szeged és Csongrád vármegye a legkomolyabban látott hozzá a dudva kiirtásához a kereskedelem érdekében és ma már ki is irtotta. Komoly kereskedőink, de egész kereskedelmünk is köszönettel fogja fogadni az erélyes intézkedéseket. Hiszen kereskedelmünk még nem annyira kifejlett, hogy az élősdiakat kibírja. Még csak fejlődő gyermek, melyet a törvénynek csak úgy kell ápolnia mint a gyermeket az édes anyának.

TANÜGY.

— **A zárda tanévet bezáró ünnepségének műsora.** A 21-dik záró ünnepély műsora a következő: Beethoven L. »Isten dicsősége.« Három szólamu karének. Énekli a polg. isk. énekkara. Nogál J. »Hit Remény Szeretet.« Előadják: Derner Emma, polg. II. o. t. (Hit), Dózsay Ilonka, polg. IV. oszt. tan. (Remény), Flatt Anika, polg. II. oszt. tan. (Szeretet.) Mendelssohn F. »Barcarolle.« Hat kézre zongorán, előadják: Rosenfeld Margit, Wieser Irén polg. IV. o. t. és Kertész Edith polg. III. o. t. Vajdafy B. »A legszebb gyöngy.« Három szólamu karének »Soló«-val. Énekli a polg. isk. énekkara. R. Gy. »Kétségek között.« Drámai jelenet. Előadja: Scossa Piroska, polg. IV. o. t. Gaál F. »Deux Bagatelles.« Négy kézre zongorán előadják: Bernheim Margit és Rosenfeld Margit polg. IV. o. t. Bognár I. »Mazur.« Harmonium és hegedű kísérettel. Éneklik: Wittmann Paula és Landovich Gizella el. IV. o. t. Ábrányi E. »Mi a haza?« költemény. Szavalja: Macskovics Anna polg. IV. o. t. Mihályi I. »Magyar ábránd.« Zongorán előadja: Scossa Piroska polg. IV. o. t. Veit V. »A szarvasbogár és a rózsa.« Négy szólamu karének. Éneklik: a polg. IV. o. növendékei. Biehl A. »Linda.« Négy kézre zongorán előadja: Nittinger Katinka polg. I. oszt. tan. tanítónőjével. Várady A. »Akácvirágok.« Melodráma. Zenéjét szerző: Gaál F. Előadja: Juhász Adrienne polg. II. oszt. tan. Hirsch Th. »La bella Siciliana.« Zongorán előadja: Bernheim Margit polg. IV. oszt. tan. »A tavasz érkezése.« Daljáték zongora és harmonium kísérettel. Irta: Várady A. Zenéjét szerzők Erney I. és Poldini E. Harmonium kísérete Dr. Kanyó Gy.-tól »Búcsúhangok a tanév végén.« Szavalja: Toncs Margit polg. IV. oszt. tan. Iharos. »Szárnyra kelünk.« Két szólamu karének Zongora, harmonium és hegedű kísérettel. Dallama ifj

Sz. Nagy K.-tól Harmonium kíséretét szerző:
Dr. Kanyó Gy. Énekli a polg. isk. ének-
kara.

Törvénykezés.

Egy tyúkért hat havi börtön.

A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa ma délelőtt Kruzsik Mátyás többször büntetett bajmoki lakos bűnügyét tárgyalta a ki Bajmokon Czetti Imre házába éjjel bemászott és az udvarról egy tyúkot lopott el. Vádlott a máj tárgyaláson teljes beismerésben volt azon védekezéssel, hogy a büntetett kinzó éhség hatása alatt követte el. A törvényszék a súlyosító körülmények folytán Kruzsikot *hat hónapi börtönbüntetésre* ítélte, a melyben az ügyész megnyugodott, a vádlott azonban a minősítés miatt felebezett.

Kicsalt ékszerek.

A másik bűnügy Krisztanics Lajos bajai aranyműves bűnügye volt, a ki mult évi december hó 21-én azzal a mesével állított be főnökéhez, Gerhard Dezső bajai ékszerészhez hogy egy gazdag rokona érkezett meg a vonattal, a ki arany láncokat akar vásárolni. Az ékszerész, mivel föltétlenül megbízott alkalmazottjában, három darab arany láncot át is adott neki mintegy 300 korona értékben. Krisztanics, a mint megkapta az ékszereket, vonatra ült és Budapestre utazott, a hol azokat zálogba csapta és a felvett pénzzel Bécsbe utazott, hol a bajai rendőrség megkeresésére letartóztatták.

A vádhatóság a fent leírtak alapján csalás és sikkasztás miatt és mert főnöke egy tula-ezüst óra és egy bélyegző eltulajdonításával is vádolta, lopás miatt is vádat emelt a *hűtlen alkalmazott ellen.*

A mai tárgyaláson vádlott az aranylánczok elsikkasztását beismerte, a lopást ellenben tagadta, mire a törvényszék csalás büntetésben mondta ki öt hónosnak és ezért *hét hónapi börtön* és öt napi elzárásra átváltozható 100 korona pénzbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A márczius hó 28-ika óta tartó vizsgálati fogság be lett tudva a büntetésbe. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

— **Állategészségügyi kimutatás.** A megyében a lefolyt hét folyamán a következő állatbetegségek fordultak elő: veszettség: Bajmok 1, Torzsa 1; takonykór és bőrbetegség: Mosorin 1, Stanisics 1; hólyagos ki-

ütés: Bácsmadaras 4, Bácsszenttamás 1, Óbecse 1; rühkór: Bajmok 2 ló, Mélykut 1 ló. Jankovác 1 ló, Réms 4 ló, Bácsvaskut 1 ló, Dautova 2 ló, Bácsszenttamás 5 ló, Zenta 1 ló; sertésorbáncz: Kiskér 1, Óbecse 1, sertésvész: Bácsalmás 1, Mélykut 1, Bátmonostor 1, Szántova 1, Deránya 3, Bácsbukin 1, Paraga 1, Szilbás 1. Bácsszenttamás 1 Petrovoszelló 2, Tiszakálmánfalva 8, Titel 2, Csantavér 1, Szeghegy 1, Okér 1, Ujvidék 1, Oszivacz 1, Zenta 3. Baja sertésvész 2. Szabadka, sertésvész 1.

— **A sertésvésznek** Ausztriába való behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való behozatala jelenleg tilos B. Bodrog vizegye apatini, bácsalmási, hódási, kulai német-palánkai, óbecsei, topolyai, ujvidéki, zentai és zombori járásából, valamint Zenta városból.

— **Karók a vetésekben.** Több helyről kaptunk értesítést, hogy a vetésekben az utóbbi napok esőzései nagy károkat okoztak. A gabona nagyon sok helyen egészen megdőlt, ami a terméskilásokat kedvezőtlenbül alakítja.

Gabonatözsde.

Lanyha irányzat mellett csupán 8000 mm. buza kelt el 10 fillérrel olcsóbb áron. A többi gaboneműek, vevők hiányában visszamenő, bágyadt irányzattal zárultak.

A határidőzlet lanyhán indul. Zárlat felé némileg nyugodtabb maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza	—	—
Buza okt.-re	770	737—741
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	621	620—63
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	541	542—541
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	624	627—626
Tengeri aug.-ra	629	633—632
Tengeri májusra	518	520—522
Repce aug.-ra	1295	1195—1205
Repce	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

95/903. sz.

Hirdetmény.

A kórháziügyi bizottságnak f. év junus 16-án hozott határozata értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint a kórház részére a jövő téli időszakra szükséges mintegy 45 waggon petrosényi dió I. szén beszerzésére az árlejtés f. évi július hó 1-én d. e. 11 óra-

kor a közkörház igazgatói hivatalában fog megtartatni, melyre az érdekeltek oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint írásbeli ajánlataikat szabályszerűen lepecsételt borítékba zárva junius hó 30-án d. u. 5 óráig Szabadka sz. kir. város »Mária Valéria« közkörházának gondnoki hivatalánál nyujtsák be. A megkivánt 1000 korona óvadék az ajánlathoz csatolandó.

Utó ajánlatok, valamint junius 30 áig be nem érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Szabadka, 1903. junius 16-án.

A »Mária Valéria« közkörház igazgatósága.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országsszerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Bndapest, VII. Dohány-utca 5. sz. alatt.

11523/903. tan. sz:

Hirdetmény.

Az 1902. évi zárszámadásnak tárgyalása folyó évi junius hó 30-án tartandó rendes közgyűlés napirendjére tüzetvén ki, felhivatnak mindazok, kik a számvevői hivatalban közszemlére kitett zárszámadásra észrevételeket tenni ohajtanak miszerint ebbeli észrevételeiket az 1886. évi XXI. törvényozikk 17. § ának intézkedéséhez képest a közgyűlés előtt 5 nappal a Tanácshoz terjesszék be.

Kelt Szabadkán, 1903. junius 12.

Dr. Biró Károly.
polgármester.

Olvasd! Olvasd!

ENGL ADOLF,
varrógép-kerékpárraktára és házi sürgöny (villamos osengetyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a »Pest szálloda«-nak és dohány nagytözsdeinek átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobk kerékpárját, a »Styria«-t, a melynek főképviseelője, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét műhímőzőgépeire, a melyekkel bármilyen complikált mintájú kimzést művésziösen lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás INGYEN.

Bevezet házi sürgönyöket (villamos esengőket) és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavítást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

LENGYEL MANÓ

„Bank és Bizományi Üzlete“

Szabadkán, 1. ször, Eötvös-utca 117. sz.

(az »Arany dinnyé«-hez ozimzett házbau.)

Ajánl törlesztéses jelzálogkölcönöket 10 évtől 60 évig terjedő visszafizetéssel 3 $\frac{1}{2}$ és 4% kamattal, városi bérházak és földbirtokokra leendő betáblázás mellett.

Cséplőgépekhez

a 76271/99. sz. keresk. minis-
teri rendelet értelmében

felszerelt

**mentő-
szekrenyek**

jutanyos áron kaphatók

Milassin Illés

gyógyszertárban

Szabadkán.

Hirdetések
julfányos áron felbétetnek
lapunk kiadóhivatalában.